

רפת יטבתה

חוסר וודאות מהעתיד לבוא

סמוך למחלבת יטבתה פועלת הרפת, הקרבה למחלבה הופכת את הרפת בקיבוץ לחשובה מאין כמוה ובעצם לחלק בלתי נפרד מהמחלבה, כמו שאר רפתות ערבה. פגשנו את חי צומברג בן 40 מנהל רפת יוטבתה בעשר השנים האחרונות חבר קיבוץ, נשוי לאביטל 3 ילדים דור שלישי לרפתנים, עוד כשהסבא החל את דרכו בחולדה והאבא היה גרעין א' ליטבתה •

ספר לי ההבדלים בין קיץ לחורף?

"אני אתייחס לקיץ כי מטבע הדברים זו העונה המורכבת והמאתגרת ביותר מבחינת ייצור. חשוב להבין כי כל ייצור החלב כמו גם המכסה איננה תואמת עונה וכמובן יש את עניין המיקום הגיאוגרפי. מיותר לציין כי בקיץ עולה הדרישה לחלב ולצדדי יש ירידה בתפוקת החלב שזה אחד הדברים שאנו מנסים להתמודד איתם באמצעות צינון והגברת צל. נושא נוסף, עומס העבודה עולה לעומת החורף. עונת הקיץ מתחילה באפריל ונמשכת עד נובמבר לפחות ברמת התוצאות והתאוששות הפרה. חייבים לשמור על שיגרה וממשק תקין ומדויק כמה שיותר כי כל שינוי גורם לירידת תפוקתה".

חי, הוא מהזן הקיבוצי המחספס, הקם בבוקר לעבוד והרואה בעבודתו סוג של שליחות. זה קצת מוזר ודי מרנין לפגוש במציאות הישראלית, אנשי עבודה שלא חולמים על בורסה או מסעדות יוקרה. חולצה כחולה, מגפיים, סוג של ישראלי, ההולך ונעלם וחבל שאין עוד כמותו. אנחנו מתיישבים במשרד הממוחג ברפת וחי אומר בשקט מדברי "מזל שיש כאן מזגן, אחרת היה חם". רפתנים הם לא מהדברנים הגדולים וכך גם חי, העונה על השאלות אך לא מרגיש נוח בסיטואציה. אך השיחה מתנהלת בנינוחות ובנעימות ותמיד עם נימה מחייכת, למרות שהמצב כמו שמגדיר זאת חי "לא משהו בכלל"

למרות הכל אופטימי. חי

עבודה עברית בערבה. חלק מצוות רפת יטבתה

החלב על כל יצרניו ועובדיו, בעיקר בפריפריה. וחשוב לי לציין כי אסור לפגוע במחיר המטרה ואם הדבר הזה יקרה, זו תהיה בכיה לדורות שמעבר להרס הענף יפגע, לדעתי, גם ובעיקר בצרכן עצמו."

בעיית כוח האדם?

"אכן נגעת בנקודה נוספת, כואבת ביותר, בעיית כוח אדם, דור המשך של עובדים איכותיים ומקצועיים לערבה. לצערי לתת כיום המשכיות ואופק התפתחותי בענף זה כמעט בלתי אפשרי ומיותר לציין כי המצב העכשווי אינו תורם לביטחון הכלכלי הן בתחום הזה והן בכלל".

פרויקט ערבה?

"תראה, למעשה האסימון נפל לאחר סגירת הרפת בקטורה. אז הבינו כולם כי קיימת בעיה וצריך לטפל בה אחרת כל ענף הרפתות בערבה עומד בפני סכנה אמיתית. הפרויקט הוא נכון ובא בזמן אך צריך לבחון אותו לאורך זמן וכל עזרה שנקבל היא מבורכת. חשוב לזכור כי מעבר לכל הבעיות האובייקטיביות שלנו, הרי שאת המרחק למרכז אי אפשר לקצר וזו עלות כלכלית גבהה שאיננה ניתנת לשינוי ומשפיעה על כל תהליך הייצור. שהרי אם המזון מובל לערבה ועלות המזון מהווה כשישים אחוז מההוצאות ברפת, אז אתה יכול להבין את הקושי האובייקטיבי, לפני שאר הבעיות. הפרויקט איננו זבנג וגמרנו וצריך לבנות תכנית רב שנתית עם יעדים לביצוע ולבחון לאורך כמה שנים. על פניו, זה שמתייחסים לערבה זה כבר טוב. הרעיון של להשקיע בערבה הוא רעיון נכון שהגיע באיחור של חמש עד עשר שנים, בוא נקווה שזה לא מאוחר מדי".

אתה אופטימי?

"אני תמיד אופטימי כי מטבעי אני אופטימי, בסופו של דבר ענף החלב בישראל מהמובילים בעולם ואסור לפגוע בו ואני רוצה לקוות ולהאמין כי הממשלה תבין את חשיבות החקלאות הן בארץ ובערבה בפרט ▲

רפת יטבתה תעודת זהות

הרפת הינה שותפות של שני קיבוצים, יטבתה ואילות, מכסה של 7 מיליון ומאתיים אלף ליטר לשנה. 650 חולבות, 15 עובדים, מבוסס על גרעין של חברי קיבוץ וותיקים והשאר שכירים, רוב השכירים מגיעים לעבודה מועדפת אחרי צבא. מכון 48 עמדות קרוסלה של חברת scr מרכז מזון עצמאי, עבודה צמודה עם תזונאי קבוע. רוב ההשקעות המתוכננות מתייחסות לאוורור ולצל, בדגש חזק על רווחת הפרה ושטח מחיה גדול יותר תוך כדי טיפול בזבל ובביוב. החלב נאסף בשלוש חליבות ועובר ישירות למחלבה באמצעות צינור.

קיץ קשה במיוחד עבר על כוחותיכם?

חי מחייך "עצם זה שעברנו את הקיץ זה כבר מנחם מאוד. הגדלנו את כמות הצל שיפרנו את מערכת האוורור. כמעט הכפלנו את כמות הצל לחולבות והתקנו מאווררים בנקודות קריטיות עם מתזים שיעזרו לצנן את הפרות אחרי החליבה".

ועדיין יש ירידה בכמות החלב בקיץ?

"כן, לצערנו זה אכן נכון, משיא החורף לשיא הקיץ פרה ממוצעת יכולה לרדת עד 8 ליטר לממוצע יומי. שזה המון מבחינתנו ובעצם אנחנו עוסקים בעיקר בבעיה זו".

ענף החלב לאן?

חי חושב, מביט בי ועונה "לצערי חושך, אי וודאות נוראית ופחד מזה שאם ייסגר הענף מה יעלה בגורל המחלבה וכמובן הרפתות באזור. כי אם בסופו של דבר מחיר המטרה יהיה נמוך מעבר לסף מסויים לא בטוח שיהיה כדאי לייצר חלב בערבה. אני מאוד מקווה כי הממשלה תתעשת ותבין את חשיבות ענף